

Nagy segítséget nyújt valamennyi tanszékünknek a *film tanszék*, amely elsősorban az intézményünkben elhangzó előadásokhoz biztosított szemléltető anyagot. Ezentúl azonban megtanítja hallgatóinkat a gyakorlati foglalkozásokon az újrendszerű diavetítőgépek, a különféle filmvetítőgépek és a magnetofon helyes kezelésére, ismerteti a szaktárgyak keretében felhasználható oktató filmeket, valamint azokat az ismeretterjesztő és játékfilmeket, amelyek a tanulók politikai és ideológiai nevelését szolgálják, tájékoztatást ad a magnetofon felhasználásának didaktikai kérdéseiről.

Égész munkánk legfőbb értékmérője az, milyen mértékben sikerül a szükséges új ismereteket a nevelők széles rétegeiben oly módon elterjeszteni, hogy ezek alapján minden tanítási órán és az egész nevelő munkájuk közben valóban a szocializmus építését szolgálják, előbbrevigyék, milyen mértékben válnak az ismeretek vérükké és a gyakorlatban tettekké. A hangsúly mindig az *aktivitáson*, a tényleges és lelkes részvételen, a folyamatos munkán, a látottak és hallottak tettekké válásán van. Mi nem szavakban megnyilvánuló *reprodukción*, hanem a saját maguk és tanítványaik tetteiben, cselekedeteiben, magatartásában bizonyosságot jelző *produkciót* tekintjük döntő tényezőnek.

7. Említettük már, hogy a nevelést és oktatást szorosegységnek tekintjük. Behatóbban kell tehát foglalkoznunk a nevelés kérdéseivel, mégpedig a nevelés egyes ágai között különösen a világnézeti és erkölcsi neveléssel.

Ezen a nagy és jelentős területen még igen sok a teendő. Reméljük, hogy a *magyar nevelési terv* e tekintetben nagy segítséget jelent majd, és egyik nagy feladatunk lesz az, hogy ezt a nevelési tervet tudatosítsuk a pedagógusok és a társadalom, elsősorban a szülők körében.

A fentiekből megállapítható, hogy az FPSZ munkája sok tekintetben más, mint az ország többi területét irányító KPTI munkája. Nem a cél tekintetében, mert ez azonos, hanem az eljárások szempontjából, amelyek az adottságokhoz igazodnak. Ilyen adottság pl. az, hogy az FPSZ sokkal közvetlenebbül találkozhat a pedagógusokkal és a szülőkkel, hogy saját gyakorló iskoláink vannak, hogy könnyebben elérhetnek bennünket a kartársak és mi is a nevelőtestületeket stb. Az ország többi részében is közvetlenebbé válhat a munka egy bizonyos decentralizációval, amikor majd az ország egyes helyein talán az egyetemek, a főiskolák, a felsőfokú tanítóképző intézetek segítségével végzik el a fent jelzett feladatok egy részét központi irányítással. Tapasztalataink alapján ezeknek az új továbbképzési központoknak majd segítséget nyújthatunk.

Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola

(GORDOSNÉ SZABÓ ANNA, BUDAPEST)

A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tanszékeinek az egységes gyógyító neveléstudomány továbbfejlesztése érdekében végzett elmúlt évi tudományos kutatómunkája igen sokrétű volt. A vizsgált rövid időszak alatt részben nyomtatásban, részben előadások formájában közölt eredmények azt bizonyítják, hogy a Főiskola tanszékei fő feladatuk, a főiskolai hallgatókkal folytatott oktató-nevelőmunka végzése mellett figyelemre méltó eredményeket értek el a tudományos kutatómunka terén is.¹

¹ A Főiskola 1948-tól végzett munkájáról Gordosné Szabó Anna „A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tudományos munkássága 1948-tól 1958 végéig” címmel a *Tanulmányok a neveléstudomány köréből* (Budapest, 1960. Akadémiai Kiadó. 703—717 l.) kötetben közölt hosszabb ismertetést.

Mielőtt rátérnénk a végzett munka ismertetésére, úgy gondoljuk, helyes ha a gyógyító neveléstudomány fejlődésének jelenlegi szakaszára jellemző néhány fontos összefüggésre is rámutatunk. Ezzel az a célunk, hogy részben elősegítsük a tájékozódást e kevésbé közismert szaktudomány kérdéseiben, részben pedig egyúttal megkíséreljük felvázolni a továbbfejlődésre irányuló törekvéseinket.

Elsősorban azzal kell számolnunk, hogy az egységes gyógyító neveléstudomány rendszerének teljes igényű felépítése — annak ellenére, hogy alapvető koncepciója a századfordulón megfogalmazódik — még napjainkban sem fejlődött be. A szakma elméleti és gyakorlati művelői különösen az elmúlt másfél évtized alatt sikerrel tovább fejlesztették a gyógyító neveléstudomány rendszerét, s számos jelentős részutatási eredménnyel gazdagították a fogyatékosokra vonatkozó ismereteket.

Az előbbiekből azonban törvényszerűen következik, hogy korunk igényei, amelyek a sokkal nagyobb múltra visszatekintő, kidolgozottabb tudományok művelői elé is fokozottabb követelményeket támasztanak, a gyógyító neveléstudomány továbbfejlesztésén fáradozók feladatait megsokszorozzák.

Elkerülhetetlenül mutatkoznak pl. bizonyos aránytalanságok az egyes problémacsoportok kutatásában, amelyeknek fokozatos kiegyenlítése és az egész gyógyító neveléstudomány fejlődése kölcsönösen összefüggnek egymással.

Az újabb részeredmények alapján levonható tudományos igényű általánosítások helyének megkeresése egy ilyen fiatal tudomány rendszerében — amelynek alapfogalmai is több vonatkozásban tisztázatlanok — természetesen nagy körültekintést igényel, s nem ritkán nehézséget jelent. A gyakorlat viszont — amely bizonyító szerepét nyilvánvalóan csak hosszabb idő után töltheti be eredményesen — még több korrekciót követel sokszor a legalapvetőbb elméleti tételek esetében is.

Szintén jellemző, hogy bár a szakma képviselői felismerték a marxista filozófia jelentőségét a gyógyító neveléstudomány továbbfejlesztése számára, s néhányan annak alkalmazására is eredményes kísérleteket tettek, e tekintetben általában tudatos törekvésekkel csak a közelmúltban találkozhattunk.

A gyógyító neveléstudomány jelenlegi fejlődési szakaszára jellemző fenti sajátosságok a Főiskola tanszékeinek tudományos kutatómunkájában is természetesen tükröződnek. Amikor azonban erre az összefüggésre rámutatunk, egyben azt a meggyőződésünket is kifejezzük, hogy éppen a Főiskola tanszékei, amelyek a gyógyító neveléstudomány továbbfejlesztésének hazánkban leg-hivatottabb képviselői, ha helyesen felismerik a szocialista társadalomnak a tudományos kutatómunka iránt támasztott követelményeit, lehetőségeikkel élve meggyorsíthatják e tudomány továbbfejlesztésének ütemét.

Az a nagy átalakulási folyamat, amely a társadalom fejlődése következtében oktatásügyünk egész rendszerének különböző reformok útján való továbbfejlesztését jelenti, közismerten kihat minden felsőoktatási intézmény kutatómunkájára, s egyben a képviselt szaktudomány korszerű fejlesztésére is. Fokozottan érvényes ez a hatás a mi tudományunk esetében, amelynek magasszintű művelését — tudományos intézet híján — továbbra is elsősorban a Gyógy-pedagógiai Tanárképző Főiskola lehetősége és feladata vállalni.

A Főiskola ilyen irányú törekvéseinek jelei már az elmúlt tanévben is mutatkoztak, pontosan körülírt terveit a jelenleg nagy ütemben folyó reformmunkálatok végzése közben fogalmazza meg. E tervek készítésénél irányelveit az élet követelményei szabják meg, azaz a gyógyító neveléstudomány fentebb

vázolt jelenlegi helyzetéből indul ki, s az így kialakított szempontok végeredményben szervesen beleilleszkednek a ma már közismert felsőoktatási reform irányelvek rendszerébe. Az a harmónia, amely így a mi szakterületünkön is egyértelműen kibontakozik előttünk, egyben biztató jeleit mutatja annak, hogy a társadalmi fejlődés igényeit valóban helyesen tükrözik azok az irányelvek, amelyek alapján egész oktatásügyünk reformja készül.

Anélkül, hogy a Főiskola tudományos kutatómunkájára vonatkozó reform irányelvek ismertetésére e helyütt bővebben kitérnénk, csupán utalunk pl. arra a törekvésünkre, hogy az egységes gyógyító neveléstudomány körébe tartozó fogyatékosokra vonatkozó ismeretek dialektikus összefüggését a marxista filozófiára építve, a fogalmak egzakt tisztázásának igényével kívánjuk megfogalmazni, olyan biztonsággal, hogy a gyógypedagógiai gyakorlat, amelyből ehhez alapot merítettünk, eredményesen felhasználhassa azt. Továbbá pl. a gyógyító neveléstudomány és más tudományok — amelyek a gyógyító neveléstudomány önálló rendszerének kialakulását segítették és továbbra is nélkülözhetetlenek a fogyatékosokra vonatkozó ismeretek bővítésekor — egymáshoz való viszonyát pontosabban kívánjuk meghatározni. E tudományoknak velünk együtt működő képviselőitől fokozottabban igényeljük a gyógyító neveléstudomány elméletének és gyakorlatának továbbfejlődését elősegítő, korszerű témák kutatását.

A gyógyító neveléstudomány több fontos, kutatásra váró kérdése szerepel a Magyar Tudományos Akadémia távlati tudományos tervében. A Pszichológiai Főbizottság Gyógypedagógiai Pszichológiai Albizottsága és az Egészségügyi Bizottság által készített tervekbe felvett kutatási témák ezek, amelyeknek kidolgozásából a Főiskola tanszékei jelentős részt vállaltak. Ezek és más távlati tudományos tervben nem szereplő témák kidolgozása — amelyekre később még utalunk — képezi hosszabb időre kutatási feladatainkat.

Rátérve a Főiskola elmúlt évi tudományos kutatómunkájának ismertetésére, először azokról a tudományos ülésekről szólunk, amelyek jelentősen fokozták tanszékeink ez irányú tevékenységét.

1959 őszén Balatonfüreden háromnapos Országos Gyógypedagógiai Kongresszus megrendezésére került sor.² E jól megszervezett kongresszus munkájának eredményességét a többi között mi elsősorban abban látjuk, hogy a gyógyító neveléstudomány minden területéről színvonalas előadások hangzottak el, s a felvetett aktuális elméleti és gyakorlati kérdésekre adott válaszok legtöbbször új, további gondolatok ébresztőjévé válhatott. A Kongresszus munkájából a Főiskola tanszékei a gyógyító neveléstudomány elismert művelőiként vették ki részüket.

A Főiskola Tanácsának rendezésében 1960. áprilisában hazánk felszabadulásának 15. évfordulója tiszteletére kétnapos tudományos ülészak keretében számoltak be tanszékeink legújabb kutatási eredményeikről. E tudományos ülészak új, pozitív vonásai közé tartozott, hogy munkájába a gyakorló iskolák tantestületei is bekapcsolódtak, valamint az előző tanévben végzet nappali és levelező tagozatos hallgatók és az államvizsga előtt álló IV. éves

² A „Gyógypedagógia” c. folyóirat szerkesztősége teljes számot szentelt a Kongresszus munkájának ismertetésére. (Gyógypedagógia, IV. évf. 6. sz. 1959. december. Tankönyvkiadó. 161—184 l.) Illyés Sándor: Beszámoló az Országos Gyógypedagógiai Kongresszusról címmel ad hosszabb ismertetést a Kongresszus munkájáról. Magyar Pszichológiai Szemle, 1960. XVII. kötet. 2. sz. 212—214 l. Akadémiai Kiadó.

tanárjelöltek legkiválóbb szakdolgozatírói is előadást tartottak választott témájukról. A nagy érdeklődéssel kísért tudományos ülészakon a fővárosi gyógypedagógusokon kívül az ország minden részéből érkeztek vendégek. A Főiskola igen nagy örömmel fogadta az érdeklődő gyakorló gyógypedagógusokat, s azt tervezi, hogy a következő években megrendezésre kerülő tudományos ülészakok munkájába már őket is bevonja.

1960. májusában rendezte meg a Főiskola Anatómiai és Élettani Tanszéke a szintén nagy érdeklődéssel kísért kétnapos II. Teratológiai Symposiont. A világszerte megoldatlan problémát jelentő, a gyógypedagógiát szorosan érintő Down-betegség kérdése került megvitatásra. E komplex kérdés feldolgozásában döntő részt vállaló rendezőtanszék mellett a Főiskola valamennyi tanszéke és több gyakorló gyógypedagógus is részt vett, illetve azoknak a tudományoknak elméleti és gyakorlati képviselői, akik a Down-betegség különböző problémáit kutatják. A továbbra is évenként tervezett teratológiai symposionok munkájától azt várjuk, hogy olyan komplex témák feldolgozását tűzzék napirendre, amelyek a gyógypedagógiai gyakorlat számára minél több tanulságot nyújthatnak.

Jelentős esemény volt továbbá a Gyógypedagógiai Tanszék által júniusban rendezett nyilvános tanszéki ülés, amelyen a hallásnevelés kérdése került megbeszélésre. Az ülésen résztvevő fővárosi és vidéki gyógypedagógusok és más vendégek előtt Anton SCHILLING, a marburgi fülészeti klinika adjunktusa hosszabb előadásban számolt be a hallásnevelés terén végzett értékes kutatásairól, valamint a Logopédai Tanszék és a Siketnémák Tanintézete (gyakorlóiskola) részéről hangzottak el színvonalas hozzászólások.

Az ismertetett, valamint jövőben is tervezett tudományos ülések fontos szerepet töltenek be a Főiskola életében. A tanszékeknek alkalmuk nyílik újabb tudományos kutatási eredményeikről beszámolni, egymás munkáját megismerni, a gyógyító neveléstudomány komplex kérdéseit több oldalról megvitatni; gyakorló gyógypedagógusok fokozatos bevonásával pedig a Főiskola és a gyógypedagógiai intézmények közötti kapcsolatot megerősíteni.

A tanszékeknek az elmúlt évben végzett tudományos kutatómunkájáról e helyütt részletesebben nem számolhatunk be. Csupán jelezzük azokat a témákat, amelyeket a tanszékek feldolgoztak és nyomtatásban is vagy tudományos üléseken közöltek, illetve amelyeken folyamatosan dolgoznak.

Gyógypedagógiai Tanszék (vezető: Dr. Bárczi Gusztáv).

E tanszék három gyakorlóiskola testületével együtt (Süketnémák Tanintézete, igazgató: Gyórrfy Pál, Gyógypedagógiai Gyakorlóiskola, igazgató: Máriafalvi Zoltánné, Vakok Országos Nevelő- és Tanintézete, igazgató: Dr. Méhes József) a gyógyító neveléstudomány elméleti és gyakorlati kérdéseinek széles körével foglalkozik.

DR. BÁRCZI GUSZTÁV az elmúlt évben elsősorban a fogyatékosok rehabilitációjának gyógypedagógiai és társadalmi vonatkozásairól évek óta összegyűjtött adatait dolgozta fel. A Kongresszus első napján bevezető referátumként a gyógypedagógia szerepe a szocialista társadalomban címmel tartott előadást. A tudományos ülészakon, valamint a tanszék nyilvános ülésén a hallásnevelés újabb kérdéseiről tájékoztatta a résztvevőket. E téma referálásakor évtizedek óta elindított, ma már közismert kutatásaiból indult ki, s a gyakorlatban széleskörben alkalmazott hallásnevelés eredményei alapján bizonyította a módszer helyességét. A távlati tudományos tervben „A fogyatékos gyermek” című altéma meghatározott kérdéseivel az Egészségügyi Bizottság tagjaként foglalkozik. Mint a Gyógypedagógiai Pszichológiai Albizottság elnöke pedig irányítója a gyógypedagógiai pszichológiai kutatásoknak.

GYÓRRFY PÁL adjunktus a hallási fogyatékosok szelekciójának, valamint a süketek oktatásának módszertani kérdéseivel foglalkozott elsősorban. A Kongresszuson a süket-

némák tanintézetébe felvételre kerülő süket tanulók pedagógiai vizsgálati módszereit ismertette. Ugyanitt a budapesti Süketnémák Tanintézetében működő kutatócsoport tagjai (a kutatócsoport vezetője szintén Györffy Pál) Bors Vilmos és Gáspár Árpád gyakorlóiskolai tanárok tartottak előadásokat. Bors Vilmos a süket gyermekek beszédeben gyakori fejhang korrekciójának új módszereiről, GÁSPÁR ÁRPÁD a beszédépítés-szolgálatába állítható fogalomalkotó filmek szerepéről, mint új módszertani eljárásról számolt be. A gyakorlóiskola tanárai a tudományos ülésszakon is értékes előadásokat tartottak. BORS Vilmos a budapesti Süketnémák Tanintézetében folyó kutatómunkáról, SZIKLAY Béla a gyakorlóiskolában végzett szókinésvizsgálatok eredményeiről referált. GÁSPÁR ÁRPÁD a Göllesz Viktor tanársegéddel közösen készített „Trioptofon”-t ismertette. A gyógypedagógiai pszichológiai távlati tudományos tervben szereplő témák közül e kutatócsoport a süketnéma gyermek gondolkodáslélektani problémáival foglalkozik elsősorban.

MÁRIAFALVI Zoltánné adjunktus az elmúlt évben elsősorban didaktikai kérdésekkel foglalkozott. Vezetésével a Gyógypedagógiai Gyakorlóiskola testülete a már évekel ezelőtt megkezdett szókinésvizsgálatok végzését folytatta. A tudományos ülésszakon GYALLAI Gáspár gyakorlóiskolai tanár az értelmi fogyatékos gyermek ismeretszerzésének közvetlen útjairól tartott előadást, amelyet HIRTIG Ágoston és MATTYASOVSZKY Gyula gyakorlóiskolai tanárok korreferátumai egészítettek ki. A továbbiakban az értelmi fogyatékosokkal folytatott eddigi szókinésvizsgálatok eredményeit, valamint az értelmi fogyatékos gyermek játékaról gyűjtött adatokat dolgozzák fel.

DR. MÉHES József adjunktus a látási fogyatékosok szelekciós problémáit, továbbá a süketvak gyermekek gyógyító nevelésének legújabb módszereit és eredményeit dolgozta fel elsősorban. A Kongresszuson a látási fogyatékos gyermekek kiválogatásának elveit ismertette kórtani adatok elemzése segítségével. A tudományos ülésszakon a vakság okairól tartott előadást. Vezetésével a Vakok Országos Nevelő- és Tanintézetének kutatócsoportja több didaktikai kérdést dolgozott fel az elmúlt évben. TAMÁS Lajosné gyakorlóiskolai tanár a tudományos ülésszakon a vakok fogalmairól számolt be referátumában. A távlati tudományos tervben szereplő témák közül e kutatócsoport tagjai a 4–6 éves vak és aliglátó tanulók tájékozódó képességének vizsgálatával, valamint a gyöngénlátó tanulók olvasási készségének fejlődésével és jellegzetességeinek kutatásával foglalkoznak.

ZSÓTÉR Pálné adjunktus a magyarázórajz és munkáranevelés gyógypedagógiai módszertani problémáinak kutatásával foglalkozott továbbra is. A tudományos ülésszakon a magyarázórajz alkalmazása a nyelvtani fogalmak kialakításában címmel tartott előadást.

BUZÁSI László adjunktus a gyógypedagógiai testnevelés módszertanához gyűjtött adatokat. A tudományos ülésszakon az értelmi- és testnevelés kapcsolata a gyógypedagógiai testnevelésben címmel tartott előadást.

DR. GORDOSNÉ SZABÓ Anna adjunktus gyógypedagógiai történeti kutatásait folytatta, „Fejezetek a gyógypedagógia történetéből” címmel befejezte kandidátusi dolgozatát, amelyben egyetemes és hazai vonatkozásban a XX. századig dolgozta fel a gyógyító neveléstudomány történetét. A Kongresszuson E. Seguin, a tudományos ülésszakon Dr. Sarbó Artur gyógypedagógiai munkásságáról tartott előadást. A gyógypedagógiai pszichológiai távlati tudományos tervben szereplő témák közül a gyógypedagógiai pszichológia egyetemes és hazai történetének feldolgozását vállalta, illetve további kutatásokat végez a XX. század gyógypedagógiai történeti vonatkozásairól.

Logopédiai Tanszék (vezető: dr. Kanizsai Dezső kar didátus).

DR. KANIZSAI Dezső: „A marxista dialektika mint módszer a logopédiában” címmel értékes tanulmánnyal gazdagította a szakirodalmat. A Kongresszuson a felnőttkorban megsüketültek szájáról olvasásának pszichológiájáról, a tudományos ülésszakon a gége nélküli beszéd kialakításának új módszereiről tartott előadást. Ez utóbbit igen tanulságos esetbemutató kísérte. A Teratológiai symposionon a Down-betegek beszédstátuszát ismertette.

A tanszék tagjai a hallásnevelés kérdésével is foglalkoztak. DR. KANIZSAI Dezső a Gyógypedagógiai Tanszék nyilvános ülésén ismertette álláspontját és tapasztalatait, Palotás Gábor tanársegéd és Mérei Ferencné tudományos munkatárs pedig a tudományos ülésszakon, mint korreferensek kapcsolódtak a hallásnevelésről elhangzott egyik előadáshoz. PALOTÁS Gábor: „A hallástréning hatása nagyothalló kisgyermek gondolkodására”, MÉREI Ferencné: „A hallásnevelés legújabb útjairól” címmel adott tájékoztatást kutatásairól. Dr. Kanizsai Dezső az elmúlt évben külföldön is tartott előadásokat. Londonban a XI. Logopédiai és Foniátriai Általános Kongresszuson, Berlinben pedig a Humboldt Egyetemen számolt be legújabb kutatásairól. A gyógypedagógiai

pszichológiai távlati tudományos terv témái közül a gyermeki beszéd normális és hibás fejlődésére vonatkozó standard vizsgálatok kialakítását vállalta a tanszék, valamint a kizárólag pszichikus hatásokra kialakuló beszédhibák kérdésének kutatását és a különböző beszédhibafajtákon belüli csoportosítás kialakítását.

Kór- és Lélektani Tanszék (vezető: Illyés Gyuláné).

E tanszék elmúlt évi tudományos kutatómunkásságának egyik igen pozitív vonása az volt, hogy egy-egy téma közös, sokoldalú feldolgozását nyújtotta. A fogyatékosok szelekciójának időszerű kérdései foglaltak el központi helyet, s így ebben a vonatkozásban ma már gazdag anyag áll a gyógypedagógiai gyakorlat rendelkezésére. Emellett több fontos gyógypedagógiai lélektani téma kutatására is sor került, amelyeknek eredményei alapján a tanszék hozzákezdhet az általános gyógypedagógiai lélektan rendszerének kidolgozásához. A Kongresszuson ILLYÉS Gyuláné a pályaválasztási tanácsadás problémáiról, DR. KUN Miklós docens az enkephalitis utáni állapot egyik tünetcsoportjáról: a mozgásos nyugtalanságról és jellemváltozásokról, JANKOVICH Lajosné adjunktus az értelmi fogyatékos gyermekek különböző súlyossági csoportjainak körülhatárolásáról, DR. LÁNYI Miklósné a határeset fogalmáról és ILLYÉS Sándor az írásmotorika és a formaészlelés kapcsolatairól tartott értékes előadást. A tudományos ülésszakon a tanszék minden tagja a szelekció kérdéseit taglalta. ILLYÉS Gyuláné a szelekció általános kérdéseiről tartott előadást. ORISKÓ István tudományos munkatárs: „A szelekció kérdései a magyar szakirodalomban”, DR. KUN Miklós docens: „A neurológiai vizsgálat támpontjai az értelmi fogyatékoság megítélésében”, ILLYÉS Sándor tudományos munkatárs: „Az általános intelligenciavizsgálatok szerepe az értelmi fogyatékoság egyes formáinak szétválasztásában”, JANKOVICH Lajosné adjunktus: „Az értelmi fogyatékoság súlyossági fokainak elhatárolása és jellemzése”, DR. LÁNYI Miklósné tanársegéd: „Gyógypedagógiai intézetek azonos osztályaiban levő gyermekek összehasonlítása”, SZIGETI Borbála tudományos segédmunkatárs: „Huzamosabb gyógypedagógiai foglalkoztatás diagnosztikus lehetőségei az iskoláskor előtt” és DR. HÁRDI ISTVÁN tanársegéd: „A diagnosztizálás lélektani szempontjai” címmel számolt be legújabb kutatásairól. A Teratológiai Symposiumon a tanszék tagjai a Down-betegség különböző lélektani problémáinak feltárásával járultak hozzá a Down-kérdés feldolgozásához. A Kór- és Lélektani Tanszék a gyógypedagógiai pszichológiai távlati terv témái közül több fontos probléma kutatását vállalta. A tervben felsorolt számos gyógypedagógiai pszichológiai kutatás eredményeként a minden fogyatékosági csoportra vonatkozó általános gyógypedagógiai lélektan rendszerének teljes felépítése a közeljövőben várható. Emellett foglalkozni kíván az értelmi fogyatékos gyermekek és fiatalok bűnözésének, a schizophréniák és súlyos értelmi fogyatékosok mesejáték terápiajának kutatásával, valamint a pszichofarmakonoknak a különböző fogyatékosoknál lehetséges alkalmazásával.

Anatómiai- és Élettani Tanszék (vezető: dr. Horváth László).

E tanszék elmúlt évi tudományos munkájának középpontjában a Down-betegség kutatása állt. Emellett szintén számos más gyógypedagógiai vonatkozású kérdés kutatására is sor került. A Kongresszuson DR. HORVÁTH László az I. Teratológiai Symposium munkájáról számolt be. GÖLLEZ Viktor tanársegéd a Down-betegek glutaminsav hatására előálló fáradékonyság csökkenéséről, DR. CSABAY László tudományos munkatárs a tanszéken lefolytatott intrauterin hallásvizsgálatok eredményeiről tartott előadást. A tudományos ülésszakon DR. HORVÁTH László és DR. CSABAY László a Down-betegség egy-egy problémájáról referáltak, GÖLLEZ Viktor: „A vércsoport inkompatibilitás jelentősége a gyógypedagógia gyakorlatban” címmel adott számot kutatási eredményeiről. A tanszéknek a II. Teratológiai Symposium megrendezésében és munkájában való elsődleges szerepéről fentebb már beszámoltunk. A gyógypedagógiai pszichológiai távlati tervben szereplő témák közül a tanszék a Down-betegek glutaminsav – coffein kezelésével és „utóérlelési” terápiájával kapcsolatban végez kutatásokat.

IRODALOM

1. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: A gyógypedagógiai pszichológia egyik problémája: a beszéd-hallás fejlesztése. Magyar Pszichológiai Szemle, 1960. XVII. kötet. 1. szám. 43–49. o.
2. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: Heilpädagogische Rehabilitation. Rehabilitation Organisation und medizinische Praxis. Veb Georg Thieme. Leipzig, 1959. 742–744. o.

3. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: A gyógypedagógiai lélektan problémái. Pszichológiai Tanulmányok II. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 401—408. o.
4. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: Querschnitt der Heilpädagogik. Zeitschrift für die Gesamte Hygiene und ihre Grenzgebiete. 1960. Augustus. 8. Heft.
5. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: Beckmann—Schillings: Hörtraining. Könyvismertetés. Orvosi Hetilap, 1960. 101. évf. 10. szám. 358—359. o.
6. DR. BÁRCZI GUSZTÁV: Pszichológiai Tanulmányok. Könyvismertetés. Orvosi Hetilap, 1960. 101. évf. 2. szám. 67—68. o.
7. BUZÁSI LÁSZLÓ: A gyógypedagógiai testnevelés elmélete és módszertana. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 77 o.
8. DR. CSABAY LÁSZLÓ, Göllesz V. és dr. Horváth L.: Down-betegek RES-működésének vizsgálata. Gyermekgyógyászat, 1959. 12. szám. 376—379. o.
9. DR. CSABAY LÁSZLÓ, Csabayné, dr. Horváth L. és Göllesz V.: Intrauterin hallásvizsgálatok. Kísérletes Orvostudomány, 1959. 3. szám. 257—260. o.
10. DR. CSABAY LÁSZLÓ, Csabayné, dr. Horváth L. és Göllesz V.: Cercetari asupra auzului intrauterin. Acad. R. P. R. Stiinta Medice. IV. 1959. Nr. 1. 75—80. o.
11. DR. CSABAY LÁSZLÓ, dr. Horváth L., Göllesz V. és dr. Csabayné: Az Apert-kórról. Gyermekgyógyászat, 1960. 5. szám. 141—148. o.
12. DR. CSABAY LÁSZLÓ, dr. Horváth L. és Ferencz A.: Studies on the O₂ consumption of chick embryos by a modified Warburg method. Acta Biologica, Tom. XI. Fasc. 1. 1960. 1—5. o.
13. DR. FÖLDES ÉVA: A sport történetéből. Budapest, 1959. Móra Ferenc Kiadó. 293 o.
14. DR. FÖLDES ÉVA: A Tanácsköztársaság sportja. Budapest, 1959. Sport Lap- és Könyvkiadó. 103 o.
15. DR. FÖLDES ÉVA: Valóság és utópia Charles Fourier pedagógiai nézeteiben. Tanulmányok a neveléstudomány köréből c. kötetben. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 581—606. o.
16. DR. FÖLDES ÉVA: A neveléstudomány úttörői a XVII. században. Pedagógiai Szemle, 1960. 2. szám. 157—160. o.
17. DR. FÖLDES ÉVA: Földes Ferenc. Köznevelés, 1960. 5. szám. 137—138. o.
18. DR. FÖLDES ÉVA: A római olimpia előtt. Köznevelés, 1960. 15. szám. 445—446. o.
19. DR. FÖLDES ÉVA: A fizikai munka emberformáló szerepe az újkori nevelés történetében. Pedagógiai Szemle, 1960. 9. szám. 792—802. o.
20. DR. GORDOSNÉ SZABÓ ANNA: A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tudományos munkássága 1948-tól 1958 végéig. Tanulmányok a neveléstudomány köréből c. kötetben. Budapest, 1960. Akadémiai Kiadó. 703—717. o.
21. GÖLLEZS VIKTOR, Majoros M. és Kremmer E.: Fáradekonysági vizsgálatok általános iskolás, vak és értelmi fogyatékos gyermekek körében. Pszichológiai Tanulmányok II. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 409—417. o.
22. GÖLLEZS VIKTOR és Gáspár Árpád: Új fonetikai tükkör (Trioptophon) mint a hallásfogyatékosok beszédevelésének segédeszköze. Fül- Orr- Gégegyógyászat, 1960. 3. szám. 133—136. o.
23. GÖLLEZS VIKTOR és Inovay László: Értelmi fogyatékosok fogfejlődési rendellenességei különös tekintettel a Down-betegekre. Gyógypedagógia, 1960. V. évf. 2. szám. 49—57. o.
24. GÖLLEZS VIKTOR: l. még dr. Csabay L-nál.
25. GYÓRFFY PÁL: A süketek oktatásának módszertana. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 164 o.
26. GYÓRFFY PÁL: Az előkészítő osztályba felvételre kerülő süketnéma tanulók pedagógiai vizsgálata. Gyógypedagógia, 1960. V. évf. 1. szám. 3—8. o.
27. GYÓRFFY PÁL: A hallási fogyatékosok neveléstana. Budapest, 1960. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 55 o.
28. DR. HÁRDI ISTVÁN: A psychotherápia fejlődéstörténete. Az Országos Orvostörténeti Könyvtár Közleményei. 13. szám. Budapest, 1959. 161—178. o.
29. DR. HÁRDI ISTVÁN: Lelki élet, lelki bajok. Budapest, 1959. Medicina Kiskönyvtára. 148 o.
30. DR. HÁRDI ISTVÁN: Lélektani szempontok az ápolásban. Budapest, 1960. Orvostovábbképző Intézet kiadása. 33 o.
31. DR. HORVÁTH LÁSZLÓ: Some date concerning the submicroscopic morphology of Mast cells. I. Acta Morphologica, 1959. 9. 35—44. o.
32. DR. HORVÁTH LÁSZLÓ: Some date concerning the submicroscopic morphology of Mast cells II. Acta Morphologica, 1960. 9. 179—184. o.
33. DR. HORVÁTH LÁSZLÓ: Az első Teratológiai Symposium tanulságai. Orvosi Hetilap, 1960. 24. szám. 848—849. o.

34. DR. HORVÁTH LÁSZLÓ: I. még dr. Csabay L-nál.
35. ILLYÉS GYULÁNÉ: Gyógypedagógiai diagnosztika. Budapest, 1959. A Művelődésügyi Minisztérium kiadványa.
36. ILLYÉS GYULÁNÉ: Vezérfonal a gyógypedagógiai pszichológiához. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) I–II. rész. 334 o.
37. ILLYÉS SÁNDOR: A vak gyermekközösség önismerete. Pszichológiai Tanulmányok II. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 433–445. o.
38. ILLYÉS SÁNDOR: Beszámoló az Országos Gyógypedagógiai Kongresszusról. Magyar Pszichológiai Szemle, 1960. XVII. kötet. 2. szám. 212–214. o.
39. JANKOVICHNÉ DALMAI MÁRIA: Az emberalak ábrázolásának fejlődése értelmi fogyatékos gyermekek rajzaiban. Tanulmányok a neveléstudomány köréből c. kötetben. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 419–466. o.
40. DR. KANIZSAI DEZSŐ: A marxista dialektika mint módszer a logopédiában. Magyar Pszichológiai Szemle, 1960. XVII. kötet. 2. szám. 184–193. o.
41. DR. KANIZSAI DEZSŐ: Wesentliche Gesichtspunkte zur logopädischen Behandlung Aphasiekranker. Die Sonderschule. Berlin, 1959. 5. Heft. 217–229. o.
42. DR. KANIZSAI DEZSŐ: Wesentliche Gesichtspunkte zur logopädischen Behandlung Aphasiekranker. Die Sonderschule. Berlin, 1959. 6. Heft. 261–270. o.
43. DR. KANIZSAI DEZSŐ: Wesentliche Gesichtspunkte zur logopädischen Behandlung Aphasiekranker. Die Sonderschule. Berlin, 1960. 1. Heft. 45–50. o.
44. DR. KANIZSAI DEZSŐ: Die Rehabilitation des Stotterns. Rehabilitation Organisation und medizinische Praxis. Veb Georg Thieme. Leipzig, 1959. 708–712. o.
45. DR. KANIZSAI DEZSŐ: Die Rehabilitationen der im späteren Alter Taubgewordenen. Rehabilitation Organisation und medizinische Praxis. Veb Georg Thieme. Leipzig, 1959. 712–723. o.
46. DR. LÁNYINÉ ENGELMAYER ÁGNES: A játékvizsgálat, mint a fogyatékos gyermek megismerésének egyik eszköze. Pszichológiai Tanulmányok II. Budapest, 1959. Akadémiai Kiadó. 419–433. o.
47. DR. LÁNYINÉ ENGELMAYER ÁGNES: Gyermeklélektan. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 91 o.
48. DR. LÁNYINÉ ENGELMAYER ÁGNES: S. L. Rubinstein: Grundlagen der allgemeinen Psychologie. Könyvismertetés. Magyar Pszichológiai Szemle, 1960. XVII. kötet. 2. szám. 215–217. o.
49. DR. LÁNYINÉ ENGELMAYER ÁGNES: A szelekció kérdései a Főiskola tudományos ülésén. Gyógypedagógia, 1960. V. évf. 4. szám. 116–118. o.
50. MÁRIAFALVI ZOLTÁNNÉ: Értelmi fogyatékosok neveléskéltana. Budapest, 1960. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 81 o.
51. MÁRIAFALVI ZOLTÁNNÉ: Értelmi fogyatékos gyermekek nevelő oktatása. Budapest, 1960. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 161 o.
52. DR. MÉHES JÓZSEF: Az Országos Gyógypedagógiai Kongresszus tiflo-pedagógiai vonatkozásai. Vakok Világa, 1959. XX. évf. 1. szám. 10–12. o.
53. DR. MÉHES JÓZSEF: A süketvak gyermekek gyógyító nevelésének eredményei és mai állása hazánkban. Gyógypedagógia, 1960. V. évf. 3. szám. 65–73. o., és Otázky Defektologie, 1960. 2. szám. Prága.
54. DR. MÉHES JÓZSEF: A látási fogyatékos gyermek gyógyító neveléstana. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 230. o.
55. SIMONYI GUSZTÁV és Palotás Gábor: Zur taktilen Alexie. Der Nervenarzt, 1959. 30. Jahrgang. 8. Heft. 341–345. o.
56. SZIGETI BORBÁLA: Az óvodáskorú gyermekek értelmi fejlődésében tapasztalható rendellenességek és azok korrigálása nevelőotthoni környezetben. A Gyermekeotthoni nevelés néhány kérdése c. kötetben. Budapest, 1960. A Művelődésügyi Minisztérium kiadványa. 44–67. o.
57. SZIGETI BORBÁLA: Két példa a bűnöző fiatalok vizsgálatára a gyógypedagógia szemléletében. Tanulmányok a Gyermekevédelem köréből c. kötetben. Budapest, 1960. A Művelődésügyi Minisztérium kiadványa. 135–161. o.
58. ZSÓTÉR PÁLNÉ: A magyarázórajz alapvető problémái. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 125 o.
59. ZSÓTÉR PÁLNÉ: A munkáranevelés technikája. I. rész. Budapest, 1959. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 91 o.
60. ZSÓTÉR PÁLNÉ: A munkáranevelés technikája. II. rész. Budapest, 1960. Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalat. (Főiskolai jegyzet.) 107 o.